

Jacob Holms prædiken juleaften

Taler

Jacob Holm
Provst

Dato

24. december 2025

Sted

Sct. Nicolai Kirke, Rønne,
Bornholm

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet kapitel 2, vers 1-14

1 Der er en særlig sætning, der har fulgt mig ind i forberedelsen af årets juleprædiken. Sætningen: Alt det lys vi ikke ser. Alt det lys vi ikke ser. Det er titlen på en bog, der udspiller sig i 1944 i Frankrig, en af hovedpersonerne er blind. Af den grund en interessant titel, ALT DET LYS, VI IKKE SER.

5

Vidste I at lys i sig selv er usynligt? I bogen lytter den blinde pige til et foredrag af en fysiker, der fortæller at lys - for en fysiker - er elektromagnetisk stråling, lys er i sig selv usynligt, vi ser kun en lille del, hvilket giver os farver. Nok om det.

10 I min forberedelse blev sætningen ”ALT DET LYS VI IKKE SER – altså en ledetråd. Og så kommer juleprædikenen.

15 Julen handler om alt det lys vi ikke ser. Julen handler om alt det lys vi ikke ser. En ledetråd.

Vi lever i en tid, hvor der tales en del om sikkerhed og beredskab. Baggrunden er krig i Europa. Det truende mørke. Der er ikke nogen direkte krigstrussel,

20 Østersøen er omkranset af stærke NATO-lande som Finland og Sverige. Men vi opruster for at true og afskrække. For at citere vores statsminister.

Alt dette tager enorme mængder af politiske anstrengelser, penge og eksistentielle resurser. Vi hæger om landets og øens sikkerhed, vi bliver skolede i

25 at tænke i beredskab hjemme og på arbejdspladsen. Vi prepper.

Hvad gør vi hvis nu? Sådan spørges der, når der tales beredskab. Og så er der

ellers lagt en motorvej ud til mørke scenarier, der kan ræse der ud ad, tynde os
30 allerede her og nu. Selvom vi slet ikke er i situationen.

Vi husker overskriften: Julen handler om alt det lys vi ikke ser.

Vi kan spørge: hvad er sikkerhed overhovedet? Hvad går den sikkerhed der tales
35 så meget om, egentlig ud på? Selvfølgelig handler det om militær, oprustning og
undgåelse af krig. Men her er vi jo allerede godt på vej. Sikret militært.

Den tyske teolog Dietrich Bonhoeffer skrev i 1934, hvor sikkerhed i Europa
også var et issue. Citat ”Der er ingen vej fra sikkerhed til fred. For fred skal
40 voves... Fred er det modsatte af sikkerhed. At kræve garantier er mistillid, og
denne mistillid fører igen til krig. At søge garantier er at ville beskytte sig selv”.
Citat slut.

Overvejelsen vidner om, at vi som mennesker dehumaniseres, hvis vi bruger
45 krigens sprog og logik på det nære menneskeliv. Fred handler ikke om overmagt,
kontrol og selvbeskyttelse, fred handler om hengivelse.

Ligesom Gud – skaberen - hengiver sig til verden i et lille barn. Uden krav. Uden
garanti. Uden selvbeskyttelse. Et lys vi ser.

50 Vi kan spørge: Taler vi om sikkerhed fordi vi til stadighed inderst inde bare
længes efter fred? Både fred derude og fred herinde. Freden fra oven.

Når vi spørger efter hvad sikkerhed er, så må vi også spørge om hvad er den
55 yderste sikkerhed for alle? Både den russiske og ukrainske familie, der begge må
sende sønner i krig. Julen må handle om et lys, der skinner for alle mennesker.
Lys for hele verden.

Manglen på lys er umiddelbar; helt konkret er det mørkt om morgenen. I en
60 mere billedlig betydning kan lysets glæder virke helt utopiske efter terror i
Australien, krigene i Ukraine, Gaza og andre steder. Hertil kommer at iveren
efter at sikre sig og gardere sig eksistentielt kan gøre manglen på lys endnu
stærkere.

65 Vi gyser let for mørket i horisonten, men **burde vi ikke gyse for lyset. Alt det
lys vi ikke ser.** Alt det lys vi ikke ser. Lyset der omslutter mørke og død, lyset

som tændes julenat. Et lys, et barn, i moderskødets og jordens mørke. Vi mindes om alt det lys vi ikke ser: Gud, håbet, det frelsesagtige – eller hvad vi nu vil sætte på af ord for nærme os lyset, vi ikke ser. Det er som vi blændes og så kan vi som bekendt ikke se særlig meget.

Juleevangeliet handler om det lys vi ikke ser. Et lys som lyser for alle. Julemysteriet vi kun kan nærme os i ord og billeder: at Gud forbinder sig med menneskeheden i sin søn. Inkarnation hedder det med et fint ord. Det handler om det lys vi til stadighed ikke ser – ikke ser til fulde. Men kun skimter. Sagt med andre ord: Jesus-barnet skjuler himmel og Gud i sig - så lille og så spæd. Så lille et lys vi ser. Guds ”ukendelighed” er så ”almægtigt fastholdt”, skrev Søren Kierkegaard med rette.

Juleevangeliet om barnet og lyset handler om det lys vi ikke ser, som da englesang og lyshav for hyrderne forsvandt igen julenat. Lysets endnu ikke.

Og samtidig samles vi om det lys vi dog skimter og mærker ind imellem.

Hjemme hos os ser vi altid julefilmen LOVE ACTUALLY i december. Filmen er lavet som en replik til mørket og mismodet i kølvandet på 9/11 –TERRORANGREBET PÅ TÅRNENE i 2001.

Manglen på lys og fred er ikke ny. Manglen på kærlighed. Mangel på mening er ikke ny. Men stadige erfaringer vi gør os.

Det særlige i denne film angår det særlige ved julens budskab. Lysets allerede. I begyndelsen af filmen ser man mennesker gense hinanden i ankomsthallen i en lufthavn. Der er omfavelse, jubel, glæde og lys over gensynet. Og hele introen er præget af ordene om, at nogen siger kærligheden ikke længere findes, men det passer ikke verden er fuld af den – LOVE is ACTUALLY all a round. Kærlighedens og lysets gerninger findes alle steder. Love is actually all a round.

Lys og kærlighed findes alle steder. Når vi lytter til juleevangeliet, så hører vi, at alle tælles med. Det var en *folketælling for hele verden. Alle er talt med, en ubetydelig jomfru og en mægtig kejser, ja alle fra nær og fjern, gode og onde, skal tælles med, omfattes af betydningen af barnets fødsel og det lys vi endnu ikke ser.*

105

Allerede for evangelisten Lukas er beretningen om Jesu fødsel et glædeligt budskab – ikke blot for hans egen tid, men for alle epoker. For kristendom er ifølge Lukas frelseshistorie, historien bæres af Ånden, der inkluderer alle, både fjende og ven, troende og ikke-troende; kristendom er for Lukas historien om en stadig opfyldelse af alt godt begyndt. Juleevangeliet er ifølge Lukas tankegang derved enhver tids midte. Tidens midte. Ligesom kirken ligger midt i byen og vor nære historie.

115 Derfor synger vi også i dag, Juleaften 2025 her i Skt Nicolai kirke, om himmelkongen den lille, der bringer verden lys, trøst og himmelhåb. Vi går måske om juletræet hjemme som Adam og Eva dansede om livets træ på skabelsens morgen, hvor alt var lys og kærlighed. Vi leger himmel før tid.

120 Og vi kan forløste og inkluderede og med energi synge *Dejlig er jorden* - som en protest salme. For at byde en dum krig, det grimme og mørkeprægede trods. Ligesom vi kan bade os i skønne ord og trøsterige ord om, at ”*julesorgen skal slukkes*” og ”*paradisvejen er fundet*”. Nu i dag. For også vi har hørt glædeligt nyt fra lysets hjem. AMEN.

125

Med de ord vil jeg ønske alle en jul i lys – Må lyset og glæden være gæst!

AMEN.

130

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

135

Tags

Anden tekstrække, Juleaften, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jacob-holms-praediken-juleaften>

140